

10.10.2022
(korj. 30.12.2022)

VN/12272/2022

Vaalipiirilautakunta

Eduskuntavaalit vuonna 2023

Seuraavat yleiset vaalit ovat eduskuntavaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 2.4.2023. Ennakoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 22.–28.3.2023 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 22.–25.3.2023 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 15.3.2023.

Eduskuntavaaleja varten aluehallintovirastot ja Ahvenanmaan valtionvirasto ovat syyskuussa 2022 asettaneet kuhunkin vaalipiiriin vaalipiirilautakunnan, jonka toimikausi kestää seuraavat neljä vuotta aina siihen saakka, kunnes syksyllä 2026 asetetaan uudet vaalipiirilautakunnat vuoden 2027 eduskuntavaaleja varten.

1 Eduskuntavaaleissa sovellettava lainsäädäntö

Eduskuntavaaleissa noudatetaan vaalilakia (714/1998). Ajantasainen vaalilaki löytyy [Finlex-palvelusta](#).

Vuonna 2019 toimitettujen eduskuntavaalien jälkeen vaalilakiin on tehty lukuisia muutoksia, mutta ne koskevat pääosin aluevaaleja. Eduskuntavaaleja koskevia muutoksia on tehty kolme:

- vaalipiirijakoa on muutettu neljän kunnan osalta (5 §),
- varuskunnat on määrätty laitosäänestyspaikoiksi (9 ja 46 §),

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

- ennakkoäänien laskennan aikaisin mahdollinen aloitusaika vaalipäivänä on siirretty kello 12:sta kello 10:een (86 §).

2 Vaalipiirijako ja vaalipiireistä valittavien kansanedustajien lukumäärät

Eduskuntavaaleissa noudatetaan vaalilain 5 §:n mukaista vaalipiirijakoa. Vuoden 2019 eduskuntavaalien jälkeen vaalipiirijakoon on tehty seuraavat muutokset:

- Heinävesi ja Joroinen ovat siirtyneet Kaakkois-Suomen vaalipiiristä Savo-Karjalan vaalipiiriin,
- Iitti on siirtynyt Kaakkois-Suomen vaalipiiristä Hämeen vaalipiiriin ja
- Kuhmoinen on siirtynyt Keski-Suomen vaalipiiristä Pirkanmaan vaalipiiriin.

Vaalipiireistä valittavien kansanedustajien lukumäärät tullaan vahvistamaan valtioneuvoston asetuksella, joka annettaneen torstaina 10.11.2022. Lukumäärät perustuvat (muiden kuin Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirin osalta) väestötietojärjestelmässä 31.10.2022 olevaan tilanteeseen.¹ Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiristä valitaan yksi kansanedustaja.

3 Vaalipiirilautakunnan päätehtävät ja niitä koskevat ohjeet

Vaalipiirilautakunnan tehtävistä eduskuntavaaleissa säädetään pääosin vaalilain 4, 7 ja 9 luvuissa. Lisäksi vaalipiirilautakuntia koskevat vaalilain 9 a, 11 ja 12 sekä 184-189 §.

Oikeusministeriö vahvistaa perinteiset vaaliohjeet ja vaalitietojärjestelmän käyttöohjeet (VAT-ohjeet) eri vaaliviranomaisille. Vaalipiirilautakunnille vahvistetaan

- vaaliohje nro 7 (Vaalipiirilautakunnan tehtävät) sekä
- VAT-ohjeet nro 1 (Vaalitietojärjestelmän tekninen ohje), nro 2a (Pohjatietojärjestelmän käyttöohjeet vaalipiirilautakunnalle), nro 3a (Ehdokastietojärjestelmän käyttöohjeet vaalipiirilautakunnalle), nro 5a (Laskentajärjestelmän käyttöohjeet vaalipiirilautakunnalle) ja nro 6a (Vaalitietojärjestelmän sähköisen arkiston käyttöohjeet vaalipiirilautakunnalle).

¹ Väestötietojärjestelmässä 30.9.2022 olleen tilanteen mukaan kansanedustajapaikat jakaantuisivat seuraavasti (suluissa muutos vuoden 2019 vaaleihin): Helsingin vaalipiiri 23 (+1), Uudenmaan vp 37 (+1), Varsinais-Suomen vp 17, Satakunnan vp 8, Ahvenanmaan maakunnan vp 1, Hämeen vp 14, Pirkanmaan vp 19, Kaakkois-Suomen vp 15 (-2), Savo-Karjalan vp 15, Vaasan vp 16, Keski-Suomen vp 10, Oulun vp 18 ja Lapin vp 7.

Oikeusministeriö jakaa vaaliohjeet ja VAT-ohjeet vaalipiirilautakunnille seuraavasti:

- VAT-ohjeet 1 ja 2a: 18.11.2022 lukien,
- Vaaliohje nro 7 ja VAT-ohjeet 3a, 5a ja 6a: 2.1.2023 lukien.

Kaikki ohjeet ovat saatavissa myös nettiversioina vaalitietojärjestelmästä. Paperikappaleiden mahdolliset lisätilaukset pyydetään toimittamaan osoitteeseen terttu.tuomi@gov.fi.

4 Vaalipiirilautakunnan hallinnollisista tehtävistä

Vaalipiirilautakunta ottaa itselleen sihteeristön ja muun tarvittavan henkilöstön. Oikeusministeriö vahvistaa vaalipiirilautakunnan jäsenten ja sihteereiden palkkiot. Muun henkilöstön palkkiot vahvistaa vaalipiirilautakunta, mutta ministeriö tulee antamaan niiden ala- ja ylärajoista määräyksen yhtenäisten menettelytapojen aikaansaamiseksi. Palkkiota koskeva kirje lähetetään vaalipiirilautakunnille erikseen.

Hankinnoissaan vaalipiirilautakunta noudattaa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016).

Vaalipiirilautakunta on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 4 §:ssä tarkoitettu tiedonhallintayksikkö. Oikeusministeriö tulee laatimaan vaalipiirilautakunnille tiedonhallintasuunnitelman mallin, jota kukin lautakunta voi soveltaa tarpeidensa mukaisesti. Ministeriö antaa vaalipiirilautakunnille myös ohjeet vaalipiirilautakuntien pöytäkirjojen sähköisestä arkistoinnista (VAT-ohje nro 6a).

5 Vaalitietojärjestelmän käyttö

Vuoden 2023 eduskuntavaaleissa vaalipiirilautakunnat käyttävät seuraavia vaalitietojärjestelmän osajärjestelmiä:

- 1) pohjatietojärjestelmä,
- 2) ehdokastietojärjestelmä,
- 3) tuloslaskentajärjestelmä ja soveltuvin osin vaalipöytäkirja –sovellus,
- 4) sähköinen arkisto.

Vaalitietojärjestelmän käyttöä hallinnoi Oikeusrekisterikeskus (ORK), jossa on järjestelmän pääkäyttäjä sekä vaalituki (vaalituki@om.fi), joka antaa järjestelmän käytöstä tarkemmat ohjeet. Vaalitietojärjestelmän käyttöpalveluimittajana jatkaa Tietoevry Oyj.

Vaalitietojärjestelmän käyttäjähallinta perustuu ns. vahvaan tunnistautumiseen eli jokaisella vaalitietojärjestelmän osajärjestelmää käyttävällä henkilöllä tulee olla joko sirullinen henkilökortti, verkkopankkitunnukset² tai matkapuhelimeen liitetty henkilövarmenne (mobiilivarmenne).

Kaikkien osajärjestelmien käyttäminen on pääosin samanlaista kuin aikaisemmissakin vaaleissa. Uusia osia vaalitietojärjestelmässä ovat vaalipöytäkirja –sovellus ja sähköinen arkisto.

Vaalitietojärjestelmän tuotantokäyttö aloitetaan maanantaina 2.1.2023, jolloin pohjatietojärjestelmä ja sähköinen pöytäkirja-arkisto avautuvat vaalipiirilautakuntien käyttöön.

Vaalituki antaa vaalitietojärjestelmän käytöstä tarkempia ohjeita, aikatauluja ja muistutuksia erikseen vaalien valmisteluperiodin aikana.

Vaalitietojärjestelmän käytön kenraaliharjoitus laskennan osalta pidetään torstaina 9.3.2023.

6 Eduskuntavaalien toimittaminen ja covid-19-pandemia

Covid-19 -tartuntatautiepidemia Suomessa on viime aikoina kehittynyt myönteiseen suuntaan. Tästä huolimatta myös vaalipiirilautakuntien on syytä varautua siihen, että huhtikuun eduskuntavaalit voidaan joutua käymään vielä tilanteessa, jossa pandemia ei ole kokonaan hävinnyt.

Vaalipiirilautakuntien on tarvittaessa otettava huomioon epidemiatilanne erityisesti ääntenlaskennan järjestelyissä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että laskentaa varten varataan sellaiset tilat, joissa on mahdollista yhtäältä pitää tarvittaessa riittävät etäisyydet laskijoiden välillä ja toisaalta huolehtia laskennan riittävästä valvonnasta.

Oikeusministeriö seuraa epidemiatilannetta yhteistyössä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa ja pitää vaaliviranomaisia ajan tasalla eduskuntavaalien valmisteluihin liittyen.

² Pankit eivät enää myönnä tiliin sitomattomia verkkopankkitunnuksia (ns. prepaid-tunnuksia).

7 Vaalikoulutus

Oikeusministeriö järjestää vaalipiirilautakuntien neuvottelupäivän tiistaina 17.1.2023. Tilaisuus järjestetään päivätilaisuutena Helsingissä. Kahdelta aiemmalta kerralta tuttua risteilyä ei tällä kertaa voitu toteuttaa laivayhtiöiden muuttuneista konsepteista johtuen. Neuvottelupäivä on tarkoitettu vaalipiirilautakuntien puheenjohtajille ja sihteereille. Puheenjohtajan sijasta tilaisuuteen voi osallistua varapuheenjohtaja.

Aika: tiistai 17.1.2023 klo 10–17.

Paikka: Ympäristöministeriö, Pankkisali, Aleksanterinkatu 7, Helsinki.

Alustava ohjelma:

9.30 Aamukahvitarjoilu aloitetaan

10.00 Avaus ja tervetuloa (oikeusministeriö)

10.15 Näkökohtia vaalipiirilautakunnan tehtävistä

- ehdokasasettelu
- ennakkoäänien laskenta ja tarkastuslaskenta
- vaalien tuloksen vahvistaminen
- vaalitietojärjestelmän käyttö
- hallinnolliset asiat (mm. arkistointi, tietosuoja, tietopalvelu, henkilöstöasiat, talousasiat, hankinnat)

12.00 Lounas

13.30 Näkökohtia vaalipiirilautakunnan tehtävistä (jatkuu)

15.00–17.00 Neuvottelupäivän päätös sen mukaan, miten asiat on ehditty käsitellä.

Neuvottelupäivän lisäksi oikeusministeriö ja vaalituki järjestävät tarvittaessa keskustelutilaisuuksia etäyhteydellä. Niistä ilmoitetaan erikseen.

8 Oikeusministeriön ja vaalituen viestintä vaalipiirilautakunnille

Eduskuntavaalien valmistelun ja toimittamisen aikana oikeusministeriö ja vaalituki tulevat viestimään vaalipiirilautakunnille pääasiassa sähköpostitse. Vaalipiirilautakunnan onkin jo tässä vaiheessa syytä tarkistaa, että sillä on toimiva sähköpostiosoite, jota myös seurataan. Vaalipiirilautakuntien toistaiseksi ilmoittamat yhteystiedot on koottu vaalit.fi/yhteystiedot –sivulle. Yhteystietojen mahdolliset muutokset ilmoitetaan merkittävällä ne pohjatietojärjestelmään sekä lähettämällä sähköpostiosoitteeseen terttu.tuomi@gov.fi.

9 Lisätietoja

Lisätietoja vaaleihin liittyvistä kysymyksistä:

- www.vaalit.fi, vaalit@gov.fi
- vaalijohtaja Arto Jääskeläinen, puh. 02951 50128, etunimi.j.sukunimi@gov.fi,
- neuvotteleva virkamies Heini Huotarinen, puh. 02951 50127,
- erityisasiantuntija Laura Nurminen, puh. 02951 50008,
- erityisasiantuntija Elina Siljamäki, puh., 02951 50248,
- hallinnollinen avustaja Terttu Tuomi, puh. 02951 50206,
- VAT-asioissa Oikeusrekisterikeskuksen (ORK) **vaalituki**, puh. 02956 65609, vaalituki@om.fi.

Oikeusministeriön sähköpostit: etunimi.sukunimi@gov.fi.

Tämä kirje on luettavissa myös [oikeusministeriön vaalisivuilla](#).

Vaalijohtaja

Arto Jääskeläinen

Erityisasiantuntija

Laura Nurminen

LIITE

Vuoden 2023 eduskuntavaalien aikataulua kootusti

LIITE: Vuoden 2023 eduskuntavaalien aikataulua kootusti

Lokakuu 2022	
2.10.	Vaalirahoituslain mukainen kampanja-aika alkaa
Marraskuu 2022	
10.11.	Valtioneuvoston asetus vaalipiirien edustajanpaikkamääristä (VTJ:n 31.10. tilanteen pohjalta)
18.11. lukien	VAT-ohjeet 1 ja 2a lähetetään vaalipiirilautakunnille
Joulukuu 2022	
Tammikuu 2023	
2.1.	Kirjeäänestysasiakirjojen tilausjärjestelmä avataan
2.1.	Pohjatietojärjestelmä avataan tuotantokäyttöön
2.1. lukien	Loput VAT-ohjeet ja vaaliohjeet lähetetään vaalipiirilautakunnille
13.1. klo 12 mennessä	Kunnat kuittaavat äänestyspaikka- ym. tiedot pohjatietojärjestelmään
17.1.	Vaalipiirilautakuntien neuvottelupäivä
Helmikuu 2023	
10.2. klo 24	Äänioikeusrekisterin tietojen poiminta VTJ:stä
13.2. viimeistään	Vaalipiirilautakunnan kokous (Päätös ja kuulutus ehdokashakemusten vastaanoton järjestelyistä)
13.2. viimeistään	Puolueen ilmoitus vaaliasiamiehestä vaalipiirilautakunnalle
15.2. viimeistään	Äänioikeusrekisterin perustaminen
21.2. ennen klo 16 viimeistään	Ehdokashakemukset ja ilmoitukset tehtävä vaalipiirilautakunnalle
Maaliskuu 2023	
27.2.	Vaalipiirilautakunnan kokous (Ehdokashakemusten käsittely)
1.3. klo 16 mennessä	Vastineet vaalipiirilautakunnan huomautuksiin annettava
1.3. klo 16 jälkeen	Vaalipiirilautakunnan kokous (Ehdokashakemusten ratkaiseminen)
2.3. ennen klo 12 viimeistään	Ehdokashakemuksen peruutus (VaaliL 40.2 §:ssä tarkoitetut tilanteet)

2.3.	Vaalipiirilautakunnan kokous (VaaliL 40 §:ssä tarkoitetut päätökset sekä ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen ja ehdokastietojen merkitseminen valtakunnalliseen ehdokasrekisteriin)
7.3.	Kenraaliharjoitus (ennakkoäänestys)
9.3.	Kenraaliharjoitus (laskenta ja sähköinen vaaliluettelo)
9.3.	Äänioikeusilmoitukset viimeistään jätettävä postin kuljetettaviksi
21.3. klo 12	Äänioikeusrekisteri lainvoimainen
22.3.	Ennakkoäänestys alkaa kotimaassa ja ulkomailla
25.3.	Ennakkoäänestys päättyy ulkomailla
28.3.	Ennakkoäänestys päättyy kotimaassa
31.3. klo 19	Keskusvaalilautakunnan kokous (ennakkoäänestysten ja kirjeäänestysten tarkastus)
Huhtikuu 2023	
2.4. klo 9-20	Vaalipäivän äänestys
2.4. aikaisintaan klo 10 lukien	Vaalipiirilautakunnan kokous (ennakkoäänentien laskenta)
3.4.	Vaalipiirilautakunnan kokous (tarkastuslaskenta)
5.4.	Vaalipiirilautakunnan kokous (vaalien tuloksen vahvistaminen ja valtakirjojen laadinta valituille)
11.4.	Eduskunta aloittaa järjestäytymisensä